

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 283/2022-23

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Straku (sudca spravodajca) a sudcov Roberta Šorla a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], zastúpeného JUDr. Mariánom Ďurinom, advokátom, Sibírska 4, Bratislava, proti postupu a uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 8Sd/89/2014 z 26. februára 2020 a proti postupu a uzneseniu Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky č. k. 1So/1/2020 z 30. novembra 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkové východiská

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 9. februára 2022 domáha vyslovenia porušenia svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 36, čl. 39 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a 2 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) napadnutými rozsudkami Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) a Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší správny súd“). Sťažovateľ navrhuje napadnuté rozsudky zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Sťažovateľ požaduje priznať finančné zadosťučinenie vo výške 5 000 eur a náhradu trov konania.

2. Z doručenej ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že rozhodnutím z 5. februára 2013 priznala sekcia personálnych a sociálnych činností Ministerstva vnútra Slovenskej republiky sťažovateľovi s účinnosťou od 1. januára 2013 výsluhový dôchodok v sume 1 620,98 eur mesačne. Podľa odôvodnenia tohto rozhodnutia bolo na tento účel ako doba služby zhodnotené obdobie 34 rokov a 102 dní (od 30. septembra 1978 do 31. decembra 1992).

3. Rozhodnutím č. 571 120 6281 0 z 22. januára 2014 priznala Sociálna poisťovňa, ústredie (ďalej len „odporkyňa“) sťažovateľovi starobný dôchodok vo výške 89,70 eur mesačne, a to s účinnosťou od 20. novembra 2012, ktorý zároveň zvýšila na 100,90 eur mesačne od 1. januára 2013 a na 109,70 eur mesačne od 1. januára 2014.

4. Ďalším rozhodnutím č. 571 120 6281 0 z 12. mája 2015 odporkyňa v súlade s opatrením Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 295/2014 Z. z., ktorým sa ustanovuje pevná suma zvýšenia dôchodkovej dávky a percento zvýšenia úrazovej renty v roku 2015, zvýšila priznaný starobný dôchodok sťažovateľa na 110 eur mesačne s účinnosťou od 12. decembra 2014.

5. Napokon rozhodnutím č. 571 120 6281 0 zo 17. júla 2015 odporkyňa vysvetlila, prečo neprihliadla na obdobie dôchodkového poistenia od 20. novembra 2012 do 31. decembra 2012.

6. Na základe sťažovateľom podaného opravného prostriedku proti rozhodnutiu odporkyne z 22. januára 2014 v spojení s rozhodnutím z 12. mája 2015 a 17. júla 2015 rozhodoval vo veci krajský súd, ktorý rozsudkom č. k. 8Sd/89/2014-57 z 13. októbra 2015 rozhodnutie odporkyne ako vecne správne potvrdil.

7. O podanom odvolaní voči tomuto rozsudku rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením č. k. 1So/97/2015-71 z 30. mája 2017, ktorým napadnutý rozsudok krajského súdu zrušil a vec vrátil súdu na ďalšie konanie. Najvyšší súd ako odvolací súd po preskúmaní postupu a rozhodnutia krajského súdu dospel k záveru, že odôvodnenie rozsudku nedáva zrozumiteľné odpovede na podstatné právne otázky, ktoré boli vznesené sťažovateľom. Z odôvodnenia rozsudku podľa najvyššieho súdu nevyplývalo, na základe akých právnych úvah dospel krajský súd k akceptácii názoru odporkyne, že vo výsluhovom dôchodku sťažovateľa bolo zhodnotených 34 rokov služby, a tiež prečo dobu služobného pomeru od 20. novembra 2012 do 31. decembra 2012 nemožno hodnotiť pre zvýšenie priznaného starobného dôchodku. Rovnako krajský súd nezaujal stanovisko k spôsobu výpočtu, ktorý použila odporkyňa, a k aplikácii Dohovoru o invalidných, starobných a pozostalostných dávkach (č. 128) vyhláseného pod č. 461/1991 Zb. (ďalej len „dohovor č. 128“).

8. Vo veci následne rozhodoval opäť krajský súd, ktorý rozsudkom z 26. februára 2020 rozhodol tak, že napadnuté rozhodnutie odporkyne č. 571 120 6281 0 z 22. decembra 2014, zmenové rozhodnutie z 12. mája 2015 a rozhodnutie zo 17. júla 2015 potvrdil. Krajský súd v prejednávanej veci dokazovanie doplnil rozhodnutím sekcie personálnych a sociálnych činností, odboru sociálneho zabezpečenia Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. p. [REDAKOVANÉ] z 5. februára 2013, ktorým bol sťažovateľovi priznaný výsluhový dôchodok od 1. januára 2013. Ako krajský súd uvádza, z odôvodnenia tohto doplneného rozhodnutia vyplýva, že sťažovateľ bol zo služobného pomeru uvoľnený dňom 31. decembra 2012, pre výpočet výsluhového dôchodku bola podľa § 58 zákona č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov“) zhodnotená doba trvania služobného pomeru 34 rokov a 102 dní, a to vo výške 60 % základu podľa § 60 zákona o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov, pričom základom pre výpočet bol priemerný mesačný služobný plat sťažovateľa v ukončenom kalendárnom roku 2012 vo výške 2 701,63 eur.

9. Pretože bol napadnutý rozsudok krajského súdu vydaný v konaní o opravnom prostriedku podľa tretej hlavy piatej časti zákona Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ktoré sa začalo podaním opravného prostriedku pred 1. júlom 2014, konanie o odvolaní voči napadnutému rozsudku krajského súdu pred najvyšším správny súdom sa spravovalo príslušnými ustanoveniami OSP. Najvyšší správny súd v napadnutom rozsudku uviedol, že rozhodnutie odporkyne je zákonné a súd prvého stupňa preto rozhodol správne, keď ho podľa § 250q ods. 3 OSP potvrdil. Preto najvyšší správny súd ako odvolací súd postupom podľa § 219 v spojení s § 246c ods. 1 OSP napadnutý rozsudok krajského súdu potvrdil.

II.

Argumentácia sťažovateľa

10. Sťažovateľ v podanej ústavnej sťažnosti uvádza, že skutkové a právne závery krajského súdu a najvyššieho správneho súdu sú zjavne neodôvodnené, arbitrárne, z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné.

11. Podstatou jeho sťažnosti je námietka, že pri výpočte výsluhového dôchodku mu bolo zohľadnených len 30 rokov trvania služby a len o túto dobu preto mohla odporkyňa krátiť teoretickú sumu starobného dôchodku zo sociálneho poistenia. Ustanoveniu čl. 39 ústavy podľa neho zodpovedá taký výklad, podľa ktorého sa určitá doba musí zhodnotiť buď v osobitnom systéme, alebo vo všeobecnom systéme sociálneho zabezpečenia. Nedôjde tým k dvojakému zhodnoteniu dôb, pretože podľa sťažovateľa systém výsluhového zabezpečenia nedovoľuje zohľadniť viac než 30 rokov. Ďalej sťažovateľ vytyka nesprávnu aplikáciu čl. 33 ods. 2 dohovoru č. 128 v otázke krátenia starobného dôchodku, pričom kladie dôraz na judikatúru najvyššieho súdu, podľa ktorej možno nárok krátiť najviac v rozsahu, v akom bolo obdobie výkonu služby započítané na výmeru výsluhového dôchodku. Odklon od tejto judikatúry považuje sťažovateľ za porušenie princípu právnej istoty. Zdôrazňuje, že tak súd prvého stupňa, ako ani odvolací súd sa nezaoberali radom rozsudkov (najvyššieho súdu), ktoré podporujú stanovisko sťažovateľa, hoci im boli riadne predložené.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

12. Podstatou podanej ústavnej sťažnosti je rozsah krátenia teoretického starobného dôchodku v zmysle čl. 33 ods. 2 dohovoru č. 128, podľa ktorého ak má alebo by mala inak chránená osoba nárok na dávku ustanovenú týmto dohovorom a ak dostáva inú peňažnú dávku sociálneho zabezpečenia za tú istú sociálnu udalosť, môžu sa dávky podľa tohto dohovoru krátiť alebo zastaviť za určených podmienok a v určenom rozsahu za podmienky, že časť dávok, ktorá sa kráti alebo je zastavená, nepresahuje druhú dávku.

III.1. K namietanému porušeniu práv napadnutým rozsudkom krajského súdu:

13. Ústavný súd stabilne vo svojej judikatúre týkajúcej sa otázky právomoci ústavného súdu na prerokovanie sťažnosti v konaní podľa čl. 127 ods. 1 ústavy uvádza, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri uplatňovaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť,

a preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (IV. ÚS 236/07).

14. Sťažovateľ mal k dispozícii na ochranu označených práv proti napadnutému rozsudku krajského súdu opravný prostriedok, ktorý aj využil. Príslušným súdom na poskytnutie ochrany proti namietanému porušeniu práv sťažovateľa bol v konaní o opravnom prostriedku podľa tretej hlavy piatej časti OSP najvyšší správny súd. Ústavný súd preto konštatuje, že nemá právomoc na prerokovanie ústavnej sťažnosti v časti smerujúcej proti rozsudku krajského súdu, a preto ústavnú sťažnosť v časti smerujúcej proti rozsudku krajského súdu z tohto dôvodu odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

III.2. K namietanému porušeniu práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom najvyššieho správneho súdu:

15. Úloha ústavného súdu pri rozhodovaní o sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie rozhodnutím súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie zákonov s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách najmä v tom smere, či závery všeobecných súdov sú dostatočne odôvodnené, či nie sú arbitrárne, resp. svojvoľné s priamym dopadom na niektoré zo základných ľudských práv (I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05, I. ÚS 241/07).

16. V zmysle odôvodnenia napadnutého rozsudku najvyššieho správneho súdu v zásade niet sporu o tom, že sa pri výpočte starobného dôchodku zo sociálneho poistenia má odporkyňa spravovať aj dohovorom č. 128, a to konkrétne aj jeho čl. 33 ods. 2, podľa ktorého ak má alebo by mala inak chránená osoba nárok na dávku ustanovenú týmto dohovorom a ak dostáva inú peňažnú dávku sociálneho zabezpečenia za tú istú sociálnu udalosť, môžu sa dávky podľa tohto dohovoru krátiť alebo zastaviť za určených podmienok a v určenom rozsahu za podmienky, že časť dávok, ktorá sa kráti alebo je zastavená, nepresahuje druhú dávku. Rozhodujúcou právnou otázkou v odvolacom konaní zostala otázka rozsahu tohto krátenia.

17. Podľa § 60 ods. 1 zákona o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov sa základ na výpočet výsluhového príspevku, odchodného, úmrtného, výsluhového dôchodku a invalidného výsluhového dôchodku policajta zistí z priemerného služobného platu podľa odseku 5 v príjmovom najlepšom ukončenom kalendárnom roku v období posledných desiatich ukončených kalendárnych rokov pred dňom skončenia služobného pomeru, ak ďalej nie je ustanovené inak.

18. Podľa § 60 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) obdobie dôchodkového poistenia je aj obdobie služby policajta, ak toto obdobie policajt nezískal v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok podľa zákona o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov. Rovnako je to upravené aj v § 255 ods. 5 zákona o sociálnom poistení, pokiaľ ide o obdobia služby pred 1. januárom 2004.

19. Podľa § 39 zákona o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov (ktoré upravuje spôsob výpočtu výsluhového dôchodku) je výsluhový dôchodok policajta za 15 rokov trvania služobného pomeru 30 % základu zisteného podľa § 60. Za 16. skončený rok trvania služobného pomeru

a za každý ďalší skončený rok trvania služobného pomeru až do 20. skončeného roka trvania služobného pomeru vrátane sa výmera výsluhového dôchodku zvyšuje o 2 % základu zisteného podľa § 60. Za 21. skončený rok trvania služobného pomeru a za každý ďalší skončený rok trvania služobného pomeru až do 25. skončeného roka trvania služobného pomeru vrátane sa výmera výsluhového dôchodku zvyšuje o 3 % základu zisteného podľa § 60. Za 26. skončený rok trvania služobného pomeru a každý ďalší skončený rok trvania služobného pomeru sa výmera výsluhového dôchodku zvyšuje o 1 % základu zisteného podľa § 60, najviac však do 60 % základu zisteného podľa § 60. Výsluhový dôchodok možno teda vymerať najviac vo výške 60 % vymeriavacieho základu, pričom toto percento sa dosiahne uplynutím 30. roku trvania služby – s uplynutím 31. alebo ďalších rokov služby sa už percentuálna sadzba ďalej nezvyšuje a zostáva na úrovni 60 %.

20. Najvyšší správny súd sa zaoberal judikatúrou, ktorú v rámci konania predložil sťažovateľ, pričom okrem iného konštatoval, že žiadne z citovaných rozhodnutí nebolo predmetom posudzovania ústavným súdom, pretože vo všetkých týchto rozhodnutiach bola neúspešná odporkyňa, ktorá nemá legitimitáciu na podanie ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ústavy. Sťažovateľom predložené rozhodnutia uzatvárajú, že pre výšku výsluhového dôchodku podľa § 39 zákona o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov sa nehodnotí celé obdobie trvania profesionálnej služby, ale len ukončené celé roky takej služby, maximálne však v rozsahu 30 rokov. Následne súdy vychádzali zo zásady, že ak niektoré obdobie poistenia v osobitnom systéme nebolo zhodnotené pre výšku dôchodku z osobitného systému, potom také obdobie musí byť zhodnotené vo všeobecnom systéme sociálneho poistenia.

21. Najvyšší správny súd ďalej poukázal na rozsudok najvyššieho súdu (sp. zn. 1So/47/2015), ktorý bol predmetom posudzovania ústavného súdu (IV. ÚS 382/2018), a rovnako na nález ústavného súdu č. k. PL. ÚS 16/2017, ktorým ústavný súd nevyhovel návrhu najvyššieho súdu na vyslovenie nesúladu § 60 ods. 2 a § 255 ods. 5 zákona o sociálnom poistení a čl. 39 ods. 1 ústavy. V tomto náleze ústavný súd vyslovil, že zákon o sociálnom poistení a zákon o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov upravujú dva samostatné vedľa seba stojace sociálne systémy, ktoré poskytujú zabezpečenie (okrem iného) v starobe pre iný okruh osôb a za iných podmienok ustanovených týmito zákonmi. Zdôraznil tiež, že riešenie, ktoré by v rámci sociálneho poistenia bez ďalšieho favorizovalo určitú skupinu subjektov z iného sociálneho systému sociálneho zabezpečenia, by bolo vo vzťahu k ostatným účastníkom systému sociálneho poistenia nesystémové a nespravodlivé, a za určitých okolností by dokonca mohla vyvstať aj otázka ústavnosti takéhoto riešenia. Existencia dvoch samostatných systémov sociálneho zabezpečenia (výsluhový systém a sociálne poistenie) môže viesť k tomu, že okruh oprávnených osôb a podmienky vzniku nárokov v jednom systéme a v druhom systéme budú upravené odlišne. Je potom akceptovateľný aj stav, keď osoba dlhodobo zúčastnená na jednom z týchto systémov a len krátko v druhom systéme bude mať problém splniť podmienky na získanie nárokov z druhého systému. Takýto stav však podľa ústavného súdu neodporuje čl. 39 ods. 1 ústavy ani si nevyžaduje, aby sa v druhom systéme automaticky zohľadňovali skutočnosti, ktoré boli relevantné v prvom systéme.

22. V spomínanom uznesení č. k. IV. ÚS 382/2018 ústavný súd zdôraznil, že výška výsluhového dôchodku nebola a ani nie je obmedzená v závislosti na maximálnej dobe trvania služobného pomeru, ktorá nie je ustanovená v žiadnom právnom predpise. Ustanovenie § 39 zákona o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov nepredstavuje obmedzenie obdobia služby, ktoré je možné zhodnotiť na účely výsluhového dôchodku, ale predstavuje obmedzenie

jeho maximálnej výmery. O skutočnosti, že sa pri vzniku nároku na výsluhový dôchodok berie do úvahy (hodnotí) celá doba trvania služobného pomeru, svedčí aj § 60 ods. 1 zákona o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov – teda fakt, že základom pre výpočet výsluhového dôchodku je priemerný služobný plat v príjmovom najlepšom ukončenom kalendárnom roku v období posledných desiatich ukončených kalendárnych rokov pred dňom skončenia služobného pomeru (na čo správne poukázal okrem iného aj krajský súd v napadnutom rozsudku, keď konštatuje, že v prípade sťažovateľa bol základom pre výpočet výsluhového dôchodku priemerný mesačný plat sťažovateľa v roku 2012 – teda v 34. roku služby).

23. Odporkyňa podľa najvyššieho správneho súdu správne postupovala v súlade s čl. 33 ods. 2 dohovoru č. 128, keď pri výpočte starobného dôchodku sťažovateľa podľa § 65 ods. 1 zákona o sociálnom poistení najskôr vypočítala jeho teoretickú výšku aj so zohľadnením období služby, ktoré by inak podľa § 255 ods. 5 a § 60 ods. 2 zákona o sociálnom poistení nemali byť vôbec zohľadnené. Následne určila osobné mzdové body a priemerný osobný mzdový bod a na ich základe vypočítala výšku starobného dôchodku pripadajúcu na obdobie sociálneho poistenia s vylúčením celých období služby podľa § 60 ods. 2 a § 255 ods. 5 zákona o sociálnom poistení, pričom najvyšší správny súd sa stotožnil s tým, že odporkyňa takto vylúčila celé obdobie 34 skončených rokov služby, a nie 30, ako žiadal sťažovateľ.

24. Ústavný súd konštatuje, že najvyšší správny súd postupoval v medziach svojej právomoci, pričom sa nedopustil takého výkladu a aplikácie príslušnej zákonnej právnej úpravy, ktorými by poprel ich účel a význam. Napadnutý rozsudok najvyššieho správneho súdu nevykazuje žiadny ústavnoprávny deficit, ktorý by odôvodňoval zásah ústavného súdu, právne závery prezentované v napadnutom rozsudku nemožno považovať za arbitrárne. Z pohľadu ústavného súdu ich, naopak, možno hodnotiť ako presvedčivé a ústavne udržateľné. Ústavný súd tiež konštatuje, že najvyšší správny súd dal sťažovateľovi odpoveď na všetky jeho podstatné argumenty. Skutočnosť, že sa sťažovateľ s právnymi závermi najvyššieho správneho súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto záveru. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Napadnutý rozsudok najvyššieho správneho súdu však podľa názoru ústavného súdu takéto prvky nevykazuje.

25. Ústavný súd sa zaoberal aj údajnými rozdielmi v dôchodkových údajoch, ktoré má k dispozícii sťažovateľ a odporkyňa. Sťažovateľ namieta, že počas svojej celoživotnej pracovnej aktivity od 1. septembra 1973 do 31. decembra 2012 získal pre posudzovanie odslúženej a odpracovanej doby 14 367 dní, t. j. 39 rokov a 132 dní celkovej doby poistenia. Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na odôvodnenie rozhodnutia odporkyne, ktorá v odôvodnení uvádza, že rozhodujúce obdobie určila v súlade s § 63 ods. 6 zákona o sociálnom poistení, t. j. ako kalendárne roky pred rokom, v ktorom boli splnené podmienky nároku na dôchodok, a to sú kalendárne roky 1984 až 2011. Do rozhodného obdobia nepatria kalendárne roky pred 1. januárom 1984 a ani kalendárne roky, počas ktorých poistenc ziskal 365 (366) dní náhradnej doby, doby štúdia, doby výkonu civilnej služby, obdobia poberania invalidného dôchodku po 31. decembri 2007 priznaného a vyplácaného odporkyňou alebo obdobia dôchodkového poistenia, za ktoré nemožno určiť osobný mzdový bod. Sťažovateľ v úvode podanej ústavnej sťažnosti uvádza, že odporkyňa nesprávne vyrátala sumu starobného dôchodku, pretože mu nezarátala jeden rok štúdia (ktorý, ako uvádza,

opakoval, nie prerušil). Tu ústavný súd konštatuje, že táto námietka je vo vzťahu k určení výšky starobného dôchodku bez významu, a to práve s ohľadom na už spomínané pravidlo uvedené v § 63 ods. 6 zákona o sociálnom poistení, keďže namietané obdobie štúdia na gymnáziu spadá do obdobia pred 1. januárom 1984 (a preto sa nezaráta do rozhodného obdobia). Nezapočítanie doby služobného pomeru od 20. novembra 2012 do 31. decembra 2012 pre zvýšenie sumy už priznaného starobného dôchodku nebolo možné hodnotiť, čo odporkyňa riadne odôvodnila v rozhodnutí zo 17. júla 2015, keď uvádza, že sťažovateľ nebol dôchodkovo poistený, ale mu bol vyplácaný služobný plat počas doby služby vykonávanej v období už po priznaní starobného dôchodku.

26. Najvyšší správny súd podľa názoru ústavného súdu s ohľadom na všetky uvedené skutočnosti nepochybil, preto ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa v časti namietajúcej porušenie práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom najvyššieho správneho súdu odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

III.3. K namietanému porušeniu práva na primerané hmotné zabezpečenie v starobe podľa čl. 39 ods. 1 ústavy napadnutým rozsudkom najvyššieho správneho súdu:

27. Z obsahu ústavnej sťažnosti je zrejmé, že sťažovateľ porušenie základného práva na primerané hmotné zabezpečenie v starobe podľa čl. 39 ods. 1 ústavy odvíja od porušenia práva podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru. Práve s ohľadom na argumentačné prepojenie týchto obsahových častí ústavnej sťažnosti nemohlo v dôsledku absencie porušenia práva podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru dôjsť ani k porušeniu sťažovateľom označeného základného práva podľa čl. 39 ods. 1 ústavy.

28. Na základe už uvedeného ústavný súd musel ústavnú sťažnosť sťažovateľa namietajúceho porušenie základného práva na primerané hmotné zabezpečenie v starobe podľa čl. 39 ods. 1 ústavy napadnutým rozsudkom najvyššieho správneho súdu odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú postupom podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde, keďže neidentifikoval žiadne porušenie sťažovateľom označeného práva.

III.4. K namietanému porušeniu práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy napadnutým rozsudkom najvyššieho správneho súdu:

29. Sťažovateľ v podanej ústavnej sťažnosti uvádza, že sa stále nachádza v sústavnej a dlhodobej právnej neistote a obavách, čo mu neustále a dlhodobo strpčuje a komplikuje dôchodcovský život. V súvislosti s porušením svojho práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy upozorňuje na pretrvávajúci dlhodobý pocit neistoty, úzkosti a obáv, keď má faktický aj právny záujem na plnení bez obmedzenia.

30. Ústavný súd pri posudzovaní sťažností, ktorými sťažovatelia namietajú porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v zmysle ktorej ústavný súd poskytuje týmto právam ochranu len vtedy, ak bola sťažnosť pred ústavným súdom uplatnená v čase, keď k namietanému porušeniu týchto práv ešte mohlo dochádzať alebo porušenie v tom čase ešte mohlo trvať (m. m. I. ÚS 34/99, III. ÚS 20/00, II. ÚS 204/03, IV. ÚS 102/05). Ak v čase, keď sťažnosť bola ústavnému súdu doručená, už nemôže dochádzať k porušovaniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2

ústavy, ústavný súd sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde (napr. II. ÚS 55/02).

31. Ústavnou sťažnosťou napadnuté konanie bolo skončené vydaním rozsudku najvyššieho správneho súdu č. k. 1So/1/2020 z 30. novembra 2021, ktorý nadobudol právoplatnosť 23. decembra 2021. Ústavná sťažnosť sťažovateľa bola ústavnému súde doručená 9. februára 2022. Právoplatnosťou rozsudku bola nastolená právna istota sťažovateľa, napadnuté konanie teda v čase podania ústavnej sťažnosti už bolo skončené. Predpokladom vyslovenia porušenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je stav trvajúceho konania vedeného všeobecným súdom. Tento predpoklad v čase uplatnenia práva ústavnou sťažnosťou už nebol splnený. Ide teda o uplatnenie ústavnej ochrany v takej procesnej situácii, ktorá vylučuje možnosť vysloviť porušenie označeného práva postupom všeobecných súdov v napadnutom konaní.

32. Sťažovateľ v súvislosti s porušením práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy namietal, že mu bola odňatá možnosť konať pred súdom, a to tým, že na najvyššom správnom súde prebehlo vo veci pojednávanie bez jeho účasti, čím nemalo byť sťažovateľovi umožnené zúčastniť sa vykonania dokazovania a vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom.

33. V tejto súvislosti ústavný súd konštatuje, že ani táto námietka nie je dôvodná, pretože najvyšší správny súd vo veci konal bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 v spojení s § 250l ods. 2 OSP, čo mu zákon vyslovene umožňuje.

34. S ohľadom na už uvedené ústavný súd musel ústavnú sťažnosť sťažovateľa namietajúceho porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy napadnutým rozsudkom najvyššieho správneho súdu odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

III.5. K namietanému porušeniu práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva zamestnanca na spravodlivé a uspokojujúce pracovné podmienky podľa čl. 36 ústavy napadnutým rozsudkom najvyššieho správneho súdu:

35. Vo vzťahu k namietanému porušeniu čl. 20 ods. 1 a čl. 36 ústavy ústavný súd konštatuje, že v ústavnej sťažnosti absentuje akékoľvek relevantné odôvodnenie tvrdených porušení práv, ktoré by malo ústavnoprávny rozmer. Odôvodnenie návrhu je pritom podľa § 43 ods. 1 zákona o ústavnom súde zákonom danou podmienkou konania pred ústavným súdom. V tejto súvislosti ústavný súd už opakovane konštatoval, že zo vzájomnej väzby medzi relevantnými ustanoveniami zákona o ústavnom súde (§ 43 ods. 1 a § 123 ods. 1) vyplýva, že sťažovateľ musí označiť základné práva a slobody, vyslovenia porušenia ktorých sa domáha, nielen označením príslušných článkov ústavy, ale musí ich konkretizovať aj skutkovo (m. m. IV. ÚS 124/08, IV. ÚS 146/08), t. j. uviesť, z akých dôvodov malo dôjsť k ich porušeniu a navrhnúť v tejto súvislosti dôkazy.

36. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania i jeho ostatnými požadovanými zákonnými náležitosťami osobitne platí v prípadoch, v ktorých osoby požadujúce ochranu svojich základných práv a slobôd sú zastúpené advokátom.

37. Vzhľadom na to, že nedostatok odôvodnenia, ktoré predstavuje podstatnú náležitosť návrhu na začatie konania pred ústavným súdom podľa čl. 127 ústavy (vyplývajú z neho totiž dôvody návrhu, ktorými je ústavný súd podľa § 45 zákona o ústavnom súde viazaný), nie je možné považovať za odstrániteľný nedostatok, ktorý je možné odstrániť po uplynutí lehoty stanovenej

v § 124 zákona o ústavnom súde, o to viac v prípade, ak je sťažovateľ v konaní pred ústavným súdom zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom, ústavný súd v okolnostiach daného prípadu sťažovateľa na odstránenie nedostatkov ústavnej sťažnosti spočívajúcich v nedostatočnom odôvodnení ústavnej sťažnosti nevyzýval (m. m. IV. ÚS 117/2019).

38. Z uvedeného dôvodu ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa v časti namietaného porušenia základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 36 ústavy napadnutým rozsudkom najvyššieho správneho súdu odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde pre nedostatok náležitostí ustanovených zákonom.

39. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. mája 2022

Peter Straka
predseda senátu